

АПИФ БАЊА ЛУКА
ПРИМЉЕНО
29-02-2024
Дана: _____

**DRUŠTVO ZA UPRAVLJANJE
EVROPSKIM DOBROVOLJNIM
PENZIJSKIM FONDOM A.D.
BANJA LUKA**

Note uz finansijske izvještaje za period koji
je završio 31. decembra 2023.

Sadržaj

Stranica

Izveštaj o ukupnom rezultatu	3-4
Izveštaj o finansijskoj poziciji	5
Izveštaj o promjenama u kapitalu	6
Izveštaj o tokovima gotovine	7
Zabilješke uz finansijske izvještaje	8 - 36

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
Finansijski izvještaji za period koji je završio 31. decembra 2023.

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU

(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	Napomena	2023.	2022.
Poslovni prihodi			
Prihodi od naknada	5	809.334	616.891
Poslovni rashodi			
Troškovi materijala i energije	7	(18.230)	(17.590)
Troškovi zarada, naknada zarada i ostalih ličnih rashoda	8	(357.623)	(357.430)
Troškovi usluga	9	(116.059)	(103.266)
Troškovi amortizacije	13	(55.808)	(59.372)
Ostali operativni troškovi	10	(93.664)	(88.334)
Troškovi poreza i doprinosa	10	(1.389)	(3.045)
		(642.773)	(629.037)
Poslovni dobitak/gubitak		166.561	(12.146)
Finansijski prihodi / (rashodi)			
Finansijski prihodi	11	44.815	43.299
Finansijski rashodi	11	(2.338)	(1.586)
		42.477	41.713
Dobitak redovne aktivnosti		209.038	29.567
Ostali prihodi		-	689
Ostali rashodi		-	(118)
		-	571
Neto dobici / (gubici) od usklađivanja vrijednosti finansijskih sredstava	6	70.317	(147.164)
Dobitak prije oporezivanja		279.355	(117.026)
Poreski rashodi perioda	12	-	-
Dobitak perioda		279.355	(117.026)

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
Finansijski izvještaji za period koji je završio 31. decembra 2023.

IZVJEŠTAJ O UKUPNOM REZULTATU (nastavak)

(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Dobitak/Gubitak perioda	279.355	(117.026)
Ostala sveobuhvatna dobit za godinu		
<u>Pozicije koje mogu biti naknadno reklasifikovane u izvještaj o dobiti ili gubitku</u>		
<i>Rezerve fer vrijednosti (finansijska imovina po fer vrijednosti kroz OSD</i>		
Promjena fer vrijednosti, neto od odgođenih poreza	30	72
Ostala sveobuhvatna dobit	279.385	(116.954)
Ukupno sveobuhvatna dobit za period		
Dobitak/gubitak po akciji:	0,0635	(0,027)

Napomene na narednim stranama čine dio ovih finansijskih izvještaja.

Priloženi finansijski izvještaji su usvojeni na osnovu odluke Izvršnog odbora dana 22.02.2024. godine, nakon čega će biti dostavljeni Upravnom odboru Društva na usvajanje.

Potpisano u ime Društva za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka:

Gordana Drobniak
Direktor

Dragana Gajić
Odjeljenje za finansije,
računovodstvo i opšte poslove

Dragana Gajić

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
Finansijski izvještaji za period koji je završio 31. decembra 2023.

IZVJEŠTAJ O FINANSIJSKOJ POZICIJI

(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	Napomena	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
AKTIVA			
Dugoročna imovina			
Nematerijalna sredstva	13	2.480	3.189
Oprema	13	43.334	54.271
Sredstva uzeta u zakup	13	54.850	9.659
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	14	1.108.200	1.108.200
Dugoročni depoziti		-	-
		1.208.864	1.175.319
Kratkoročna imovina			
Kratkoročna potraživanja	17	81.424	61.882
Kratkoročni depoziti	16	370.000	350.000
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	15	934.466	864.150
Gotovinski ekvivalenti i gotovina	18	263.766	87.384
Aktivna vremenska razgraničenja		24.159	21.306
		1.673.815	1.384.722
Ukupna aktiva		2.882.679	2.560.041
PASIVA			
Kapital			
Akcijski kapital	19	4.400.000	4.400.000
Pozitivni efekti vrednovanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat		97.369	97.339
Akumulirani gubitak		(1.996.224)	(1.879.198)
Dobitak / (gubitak) perioda		279.355	(117.026)
		2.780.500	2.501.115
Rezervisanja		960	960
Dugoročne obaveze po lizingu		11.179	-
Odložene poreske obaveze	12	12.139	10.807
Kratkoročne obaveze			
Obaveze prema dobavljačima		4.508	7.531
Obaveze za zarade i naknade zarada		29.623	28.665
Obaveze za ostale poreze i doprinose		1.431	1.304
Kratkoročne obaveze po lizingu		43.671	9.659
		79.233	47.159
Ukupna pasiva		2.882.679	2.560.041

Napomene na narednim stranama čine dio ovih finansijskih izvještaja

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
Finansijski izvještaji za period koji je završio 31. decembra 2023.

IZVJEŠTAJ O PROMJENAMA U KAPITALU

(Svi iznosi su dati u KM, ukoliko nije drugačije naglašeno)

	Akcijski kapital	Pozitivni efekti vrednovanja finansijskih sredstava koja se vrednuju po fer vrijednosti kroz ostali ukupni rezultat	Akumulirani gubitak	Ukupni kapital
Stanje na dan 1. januar 2022.	4.400.000	97.267	(1.879.198)	2.618.069
Nerealizovani dobiti na HoV	-	72		72
Gubitak tekućeg perioda	-	-	(117.026)	(117.026)
Stanje na dan 31. decembar 2022.	4.400.000	97.339	(1.996.224)	2.501.115
Nerealizovani dobiti na HoV	-	30	-	30
Dobitak tekućeg perioda	-		279.355	279.355
Stanje na dan 31. decembar 2023.	4.400.000	97.369	(1.716.869)	2.780.500

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
Finansijski izvještaji za period koji je završio 31. decembra 2023.

IZVJEŠTAJ O TOKOVIMA GOTOVINE

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Tokovi gotovine iz poslovnih aktivnosti:		
Prilivi od kupaca i primljeni avansi	794.046	599.764
Ostali prilivi iz poslovnih aktivnosti	1.751	2.724
Odlivi po osnovu plaćanja dobavljačima	(205.592)	(185.672)
Odlivi po osnovu bruto zarada	(353.694)	(350.281)
Ostali odlivi iz poslovnih aktivnosti	(34.120)	(33.344)
<i>Neto odliv gotovine iz poslovnih aktivnosti</i>	202.391	33.191
Tokovi gotovine iz aktivnosti investiranja:		
Prilivi od kamata	40.301	43.103
Prilivi po osnovu kratkoročnih finansijskih plasmana	350.000	-
Odlivi po osnovu kupovine nematerijalnih sredstava i opreme	(1.310)	(3.889)
Odlivi po osnovu dugoročnih finansijskih plasmana	370.000	-
<i>Neto priliv/(odliv) gotovine iz aktivnosti investiranja</i>	18.991	39.214
Tokovi gotovine iz aktivnosti finansiranja:		
Plaćanja na osnovu najma	(45.000)	(45.000)
<i>Neto odliv gotovine od aktivnosti finansiranja</i>	(45.000)	(45.000)
Ukupni priliv gotovine	1.186.098	645.591
Ukupni odliv gotovine	(1.009.716)	(618.186)
Neto priliv/(odliv) gotovinskih ekvivalenata i gotovine u toku perioda	176.382	27.405
Gotovina i ekvivalenti gotovine na početku perioda	87.384	59.979
Gotovina i ekvivalenti gotovine na kraju perioda	263.766	87.384

Napomene na narednim stranama čine sastavni dio ovih finansijskih izvještaja.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

1. OSNIVANJE I DJELATNOST

„Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d. Banja Luka (u daljem tekstu: „Društvo“) osnovano je u skladu sa Zakonom o dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima Republike Srpske ("Službeni glasnik RS". Broj 13/09 i 107/19). Društvo je upisano u sudski registar Okružnog privrednog suda u Banjaluci dana 9. juna 2017. godine pod brojem: 057-0-Reg-17-001064. i to je datum koji se smatra datumom osnivanja Društva.

Osnivačka sjednica skupštine Društva je održana 6. aprila 2017. godine na kojoj je zaključen Ugovor o osnivanju Društva. Društvo je osnovano u formi zatvorenog akcionarskog društva od strane dva osnivača: Skupne pokojninske družbe d.d. Ljubljana (Republika Slovenija, sada se zove Triglav pokojninska družba d.d. Slovenija) i Penzijskog rezervnog fonda Republike Srpske a.d. Banja Luka. U trenutku osnivanja osnovni kapital Društva iznosio je 2.948.000 KM i podijeljen je na 2.948.000 običnih akcija klase „A“ koje glase na ime. Nominalna pojedinačna vrijednost jedne akcije iznosi 1 KM.

Ugovorom o osnivanju Društva broj OPU 434/17. od 6. aprila 2017. godine, i članom 34. definisano je da osnivači Društva imaju namjeru da nakon upisa realizuju povećanje osnovnog kapitala Društva drugom emisijom običnih akcija. Ukupne vrijednosti emisije 1.452.000 KM.

Osnovna poslovna djelatnost Društva je upravljanje imovinom Evropskog dobrovoljnog penzijskog fonda, šifra djelatnosti je 66.30 – upravljanje fondovima.

Dana 22. septembra 2017. godine je održana vanredna sjednica Skupštine akcionara Društva, na kojoj je donesena odluka da se izvrši povećanje kapitala sa 2.948.000 KM na 4.400.000 KM. Upisom i uplatama unaprijed poznatih ulagača po sljedećem:

1. EVROPSKA BANKA ZA OBNOVU I RAZVOJ – međunarodna organizacija osnovana sporazumom; čije sjedište je 5 Bank Street, London E144BG, Ujedinjeno Kraljevstvo i
2. FONDA ZA RAZVOJ PREDUZEĆA – SICAV-SIF u formi Société Anonyme, osnovan u skladu sa zakonima Velikog Vojvodstva Luksemburga.

Agencija za osiguranje Republike Srpske je dana 31. maja 2017. godine, Društvu izdala dozvolu za rad, odnosno obavljanje djelatnosti organizovanja i upravljanja dobrovoljnim penzijskim fondovima i penzijskim planovima.

Sjedište Društva je u Banjaluci. Kralja Petra I Karađorđevića 109/III. Matični broj Društva: 11157319, JIB: 4404186440003.

Društvo je upisano u Registar emitenata kod Komisije za hartije od vrijednosti RS pod brojem: 09-904- 51/17 dana 20. decembra 2017. godine. Akcije Društva registrovane su kod Centralnog registra HOV a.d. Banja Luka pod brojem: 01-8248/17 dana 27. decembra 2017. godine, oznaka hartije: DEPD-R-A.

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo je imalo šest zaposlenih radnika sa punim radnim vremenom i jednog radnika sa dopunskim radom (internog revizora).

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD**

2.1 Izjava o usaglašenosti

Priloženi finansijski izvještaji predstavljaju finansijske izvještaje Društva. Finansijski izvještaji su sastavljeni u skladu sa Zakonom o računovodstvu i reviziji Republike Srpske („Službeni glasnik RS“, br. 94/2015 i 78/20 – u daljem tekstu: Zakon).

U skladu sa Zakonom, propisi iz oblasti računovodstva i revizije koji se primjenjuju u Republici Srpskoj su Međunarodni računovodstveni standardi (MRS ili IAS), Međunarodni standardi finansijskog izvještavanja (MSFI ili IFRS), Međunarodni standard finansijskog izvještavanja za male i srednje entitete (MSFI za SME ili IFRS for SMEs), Međunarodni standardi revizije (MSR ili ISA), Međunarodni računovodstveni standardi za javni sektor (IPSAS), Međunarodni standardi vrednovanja (IVS), Međunarodni standardi za profesionalnu praksu interne revizije, Konceptualni okvir za finansijsko izvještavanje, Kodeks etike za profesionalne računovođe (Kodeks) i prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Odbor za međunarodne računovodstvene standarde (IASB) i sva prateća uputstva, objašnjenja i smjernice koje donosi Međunarodna federacija računovođa (IFAC). Pravna lica i preduzetnici sačinjavaju finansijske izvještaje u skladu sa prevedenim propisima. Odluku o određivanju prevoda i datum početka njihove primjene donosi profesionalno udruženje i ona se, zajedno sa tekstom standarda, objavljuje na internet stranici Ministarstva finansija Republike Srpske (u daljem tekstu: Ministarstvo) i profesionalnog udruženja.

Sadržina i forma obrazaca finansijskih izvještaja i sadržina pozicija u obrascima je propisana Pravilnikom o sadržini i formi obrazaca finansijskih izvještaja za privredna društva, druga pravna lica i preduzetnike („Službeni glasnik RS“, br. 59/22 i 129/22) i Pravilnikom o sadržini i formi obrasca Izvještaja o promjenama na kapitalu („Službeni glasnik RS“ br. 59/22).

Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja

Finansijski izvještaji Društva su sastavljeni po načelu nabavne vrijednosti (istorijskog troška), osim određenih finansijskih instrumenata koji su vrednovani po revalorizovanim iznosima ili fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda, kao što je dalje opisano u računovodstvenim politikama.

Istorijski trošak je generalno zasnovan na fer vrijednosti naknade plaćene u zamjenu za robu i usluge.

Fer vrijednost je cijena koju bi primili od prodaje imovine ili platili za prenos obaveza u uobičajenoj transakciji između tržišnih učesnika na dan vrednovanja, bez obzira da li je ta cijena direktno provjerljiva ili procijenjena korišćenjem drugih tehnika vrednovanja. Prilikom procjenjivanja fer vrijednosti imovine ili obaveza, Društvo uzima u obzir one karakteristike imovine ili obaveza koje bi uzeli u obzir i drugi učesnici na tržištu prilikom određivanja cijene imovine ili obaveza na datum vrednovanja.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)**

2.1 Izjava o usaglašenosti (nastavak)

Osnove vrednovanja i sastavljanja finansijskih izvještaja (nastavak)

Finansijski izvještaji Društva su prikazani u formatu propisanom Pravilnikom o Kontnom okviru i sadržini računa u Kontnom okviru za privredna društva, zadruge, druga pravna lica i preduzetnike

("Službeni glasnik RS" broj 104/21 i 59/22), kao i Pravilnikom o izmjenama i dopunama pravilnika o sadržaju i načinu dostavljanja izvještaja koje društva za upravljanje dobrovoljnim penzijskim

fondovima i dobrovoljni penzijski fond dostavljaju Agenciji za osiguranje Republike Srpske („Službeni glasnik RS" broj 75/22) a koji uključuju sljedeće finansijske izvještaje:

1. Bilans stanja – Izvještaj o finansijskom položaju;
2. Bilans uspjeha – Izvještaj o ukupnom rezultatu u periodu;
3. Izvještaj o promjenama na kapitalu;
4. Bilans tokova gotovine - Izvještaj o tokovima gotovine;
5. Nadzorne i statističke izvještaje Društva.

Društvo je prilikom sastavljanja bilansa tokova gotovine koristilo direktni metod izvještavanja o tokovima gotovine.

Društvo je u sastavljanju ovih finansijskih izvještaja primjenjivalo računovodstvene politike obrazložene u napomeni 3 uz finansijske izvještaje koje su zasnovane na računovodstvenim i poreskim propisima Republike Srpske.

2.2 Uticaj i i primjena novih i revdiliranih MRS/MSFI

(a) Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi od 1. januara 2023. godine koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srpskoj

Do datuma sastavljanja priloženih finansijskih izvještaja, sljedeći novi i izmijenjeni MRS, MSFI i tumačenja izdati od strane IASB-a, odnosno IFRIC-a, stupili su na snagu 1. januara 2023. godine i kao takvi su primjenjivi na finansijske izvještaje za 2023. godinu. Međutim, kako još uvijek nisu zvanično prevedeni i objavljeni od strane Ministarstva, nisu primijenjeni od strane Društva:

- MSFI 17 „Ugovori o osiguranju" i naknadne izmjene MSFI 17 koje se bave problemima i izazovima implementacije koji su identifikovani nakon što je MSFI 17 objavljen 2017. godine. MSFI 17 zamjenjuje MSFI 4 „Ugovori o osiguranju" od 1. januara 2023. godine i uvodi sveobuhvatan i konzistentan pristup za računovodstveno obuhvatanje ugovora o osiguranju. S obzirom da se MSFI 17 primjenjuje na sve ugovore o osiguranju koje entitet izdaje (sa ograničenim izuzecima od primjene), njegovo usvajanje može imati uticaja i na neosiguravače kao što je Društvo.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)**

2.2 Uticaj i primjena novih i revidiranih MRS/MSFI (nastavak)

**(a) Standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda na snazi od 1. januara 2023.
godine koji još uvijek nisu zvanično prevedeni i usvojeni u Republici Srpskoj
(nastavak)**

- Izmjene MSFI 4 „Ugovori o osiguranju“ – Produžetak roka za privremeno izuzeće od primene MSFI 9.
- Izmjena MSFI 17 „Ugovori o osiguranju“ – Početna primjena MSFI 17 i MSFI 9 - Uporedne informacije. Entitet koji odluči da primijeni izmjenu primjenjuje je kada prvi put primijeni MSFI 17.
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ i MSFI Izjava o praksi 2 - Objelodanjivanje računovodstvenih politika. Izmjene MRS 1 imaju za cilj da objelodanjivanje računovodstvenih politika učine informativnijim, tako što zamjenjuju zahtev za objelodanjivanje „značajnih računovodstvenih politika“ sa zahtjevom za objelodanjivanje „materijalnih računovodstvenih politika“. MSFI Izjava o praksi 2 obuhvata smjernice i ilustrativne primjere koji imaju za cilj da pomognu entitetu u primjeni koncepta materijalnosti prilikom donošenja procjena o objelodanjivanju računovodstvenih politika.
- Izmjene MRS 8 „Računovodstvene politike, promjene računovodstvenih procjena i greške“ - Definicija računovodstvene procjene. Prema novoj definiciji, računovodstvene procjene su definisane kao „novčani iznosi u finansijskim izvještajima koji su podložni neizvjesnosti pri odmjeraivanju“. Izmjenama se pojašnjava razlika između promjena računovodstvenih procjena i promjena računovodstvenih politika i ispravke grešaka.
- Izmjene MRS 12 „Odloženi porezi“ – Odloženi porez koji se odnosi na imovinu i obaveze proistekle iz jedne transakcije. Izmjene sužavaju obim i daju dalja pojašnjenja u vezi sa izuzetkom za početno priznavanje prema MRS 12 i preciziraju kako entiteti treba da obračunavaju odloženi porez u vezi sa imovinom i obavezama koje proističu iz jedne transakcije, kao što su lizing i obaveze vraćanja u prvobitno stanje.
- Izmjene MRS 12 „Odloženi porezi“ - Međunarodna poreska reforma – Pravila modela Stub 2. Izmjene predviđaju privremeno izuzeće od zahtjeva u vezi sa odloženim poreskim sredstvima i obavezama u vezi sa porezom na dobitak iz drugog stuba.

Shodno prethodno navedenom, a imajući u vidu potencijalno materijalne efekte koje odstupanja računovodstvenih propisa Republike Srpske od MRS i MSFI mogu imati na finansijske izvještaje Društva, priloženi finansijski izvještaji se ne mogu smatrati finansijskim izvještajima sastavljenim u skladu sa punom primjenom MSFI.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)**

2.2 Uticaj i primjena novih i revidiranih MRS/MSFI (nastavak)

**(b) *Novi standardi, tumačenja i izmjene postojećih standarda koji nisu stupili na snagu
i koji nisu ranije usvojeni od strane Društva***

IASB je objavio značajan broj novih i izmijenjenih standarda koji nisu na snazi za godišnji izvještajni period koji počinje 1. januara 2023. godine i nisu ranije usvojeni od strane Društva:

- Izmjene MSFI 16 „Lizing“ – Obaveze po osnovu lizinga u prodaji i povraćaju lizinga (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmjene i dopune imaju za cilj da poboljšaju zahtjeve koje prodavac-zakupac koristi u odmjeraivanju obaveze za lizing koja proizlazi iz transakcije prodaje i povratnog zakupa u MSFI 16, dok se ne mijenja računovodstveni tretman zakupa koji nije u vezi sa transakcijama prodaje i povratnog lizinga.
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Klasifikacija obaveza na kratkoročne i dugoročne (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Cilj izmjena je da razjasni principe u MRS 1 za klasifikaciju obaveza na kratkoročne i dugoročne.
- Izmjene MRS 1 „Prezentacija finansijskih izvještaja“ – Dugoročne obaveze sa kovenantama (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmjenama se pojašnjava kako uslovi koje entitet mora da ispuni u roku od dvanaest meseci nakon datuma izvještajnog perioda utiču na klasifikaciju obaveza.
- Izmjene MRS 7 „Izvještaj o tokovima gotovine“ i MSFI 7 „Finansijski instrumenti: objelodanjivanja“ – Finansijski aranžmani dobavljača (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). Izmjenama se dodaju zahtjevi za objelodanjivanjem, kao i „reperne tačke“ u okviru postojećih zahtjeva za objelodanjivanjem koji od entiteta traže da obezbijede kvalitativne i kvantitativne informacije o finansijskim aranžmanima dobavljača.
- MSFI S1 „Opšti zahtjevi za objelodanjivanje finansijskih informacija u vezi sa održivošću“ i MSFI S2 „Objelodanjivanja u vezi sa klimom“ (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2024. godine). MSFI S1 i MSFI S2 predstavljaju nove MSFI standarde koji se bave objelodanjivanjima u vezi sa održivošću, pri čemu MSFI S1 daje osnovni okvir za objelodanjivanje materijalnih informacija o rizicima i mogućnostima u vezi sa održivošću u cijelom lancu vrijednosti entiteta, dok MSFI S2 utvrđuje zahtjeve za entite da objelodane informacije o rizicima i mogućnostima vezanim za klimu. Primjena ovih standarda u našoj zemlji zavisi od regulatornog procesa, odnosno donošenja propisa kojima se uvodi obaveza njihove primjene.
- Izmjene MRS 21 „Efekti promjene deviznih kurseva“ – Nedostatak razmjenjivosti (na snazi za godišnje periode koji počinju na dan ili nakon 1. januara 2025. godine). Izmjenama se precizira kako se vrši procjena da li je valuta razmjenjiva i kako se utvrđuje trenutni devizni kurs ukoliko nije.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)**

2.3 Funkcionalna valuta i valuta izvještavanja

Iznosi u priloženim finansijskim izvještajima su izraženi u Konvertibilnim markama (KM) koja predstavlja funkcionalnu i zvaničnu izvještajnu valutu u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini.

**2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko
izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS")**

Društvo iskazuje imovinu s pravom korištenja koja ne zadovoljava definiciju investicione imovine u „Nekretnine“ i obaveze za najmove u „kratkoročnim i dugoročnim finansijskim obavezama“ u izvještaju o finansijskom položaju.

U sljedećoj tablici prikazan je efekat primjene MSFI-ja 16:

Stavka	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2023.	Knjigovodstvena vrijednost na dan 31. decembra 2022.
Imovina s pravom korištenja	54.850	9.659
Obaveze po osnovu najma	54.850	9.659

Imovina s pravom upotrebe priznata je u iznosu jednakom obavezama na osnovu najma te stoga nije bilo uticaja primjene MSFI-ja 16 na početno stanje zadržane dobiti Društva na dan 1. januara 2021.

Kratkoročni zakupi i zakupi imovine male vrijednosti

Društvo ne priznaje imovinu s pravom korištenja i obaveze za imovinu male vrijednosti i kratkoročne najmove.

Dobici ili gubici nastali otuđenjem ili rashodovanjem određenog sredstva utvrđuju se kao razlika između prihoda od prodaje i knjigovodstvenog iznosa toga sredstva i priznaju u izvještaju o dobiti ili gubitku i ostaloj sveobuhvatnoj dobiti u periodu u kojem su nastali, u korist, odnosno na teret prihoda.

Politika Društva primjenjiva prije 1. januara 2021. godine

Za ugovore zaključene prije 1. januara 2021. godine, Društvo je utvrdilo da li je aranžman bio ili sadržavao najam na osnovu procjene da li je:

- ispunjenje aranžmana zavisilo od upotrebe određenog sredstva ili imovine; i
- aranžman preneo pravo korištenja sredstva. Aranžman prenosi pravo na korištenje imovine ako je ispunjeno jedno od sljedećeg:
- kupac je imao mogućnost ili pravo da upravlja sredstvom, pri čemu je pribavio ili kontrolirao više od neznačajnog iznosa proizvodnje;
- kupac je imao mogućnost ili pravo da kontroliše fizički pristup imovini, istovremeno dobivajući ili kontrolišući više od neznačajnog iznosa; ili
- činjenice i okolnosti su ukazivale na to da je bilo udaljeno da bi druge strane uzele više od neznačajnog iznosa proizvodnje, a cijena po jedinici nije bila fiksna po jedinici proizvodnje, niti jednaka trenutnoj tržišnoj cijeni po jedinici proizvodnje.

U komparativnom periodu, kao najomoprimalac, Društvo je klasificiralo najmove koji su uglavnom sve rizike i koristi vlasništva prenijeli u finansijski zakup. U tom slučaju, zakupljena imovina se početno mjeri u iznosu jednakom nižem od njihove fer vrijednosti i sadašnje vrijednosti minimalnih plaćanja zakupa.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

**2. OSNOVE ZA SASTAVLJANJE I PREZENTACIJU FINANSIJSKIH IZVJEŠTAJA I
RAČUNOVODSTVENI METOD (Nastavak)**

**2.4. Uticaj i primjena novih i revidiranih Međunarodnih standarda za finansijsko
izvještavanje ("IFRS") i Međunarodnih računovodstvenih standarda ("IAS")
(nastavak)**

Minimalna plaćanja zakupa bila su plaćanja tokom trajanja zakupa koje je zakupac morao izvršiti, isključujući bilo koji potencijalni najam. Nakon početnog priznavanja, sredstva su knjižena u skladu s računovodstvenom politikom koja se primjenjuje na to sredstvo.

Imovina koja se drži pod drugim zakupima klasifikovana je kao operativni najam i nije priznata u Izveštaj o finansijskom položaju Društva. Plaćanja izvršena u okviru operativnog najma priznata su u Izveštaju o dobiti ili gubitku proporcionalno tokom trajanja zakupa.

2.5. Uporedni podaci

Uporedne podatke i početna stanja čine podaci sadržani u finansijskim izvještajima za 2022. godinu.

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra 2023.

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA

3.1 Poslovni prihodi

Poslovne prihode Društva čini naknada za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom („EDPF“) koja je definisana Zakonom o dobrovoljnom penzijskom fondu i penzijskim planovima ("Službeni glasnik RS". Broj 13/09 i 107/19) i Pravilnikom o naknadama, broj UO-IV-8/17.

Društvo ima pravo na obračun sljedećih naknada: naknade za usluge Društva za upravljanje (naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa – ulazna naknada i naknade za upravljanje Fondom) i naknade za prenos računa člana Fonda.

Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa – ulazna naknada se obračunava jednokratno, najviše do 1,9% od vrijednosti izvršene pojedinačne uplate. Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u EDPF prije pretvaranja u obračunske jedinice, ukoliko nije drugačije ugovoreno za organizatorima penzijskog plana.

Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana uplatio za članove tog plana, najviše do 1,9% od vrijednosti izvršene uplate.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine EDPF, a koji je usaglašen između Društva i kustoske banke i obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine EDPF. Naknada se obračunava svakog dana i to kao procenat podijeljen sa 365,25, uzimajući kao osnovicu neto vrijednost imovine EDPF. Neto vrijednost imovine EDPF predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza.

Društvo mjesečno fakturiše EDPF naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu. Na kraju svakog mjeseca, Društvo naplaćuje od EDPF iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

Naknada za prenos računa člana EDPF predstavlja naknadu za troškove prenosa računa u EDPF kojim upravlja drugo Društvo i obračunava se kao umanjeno sredstvo za iznos stvarnih troškova, s tim što naknada ne može biti obračunata u visini većoj od iznosa koji propiše Agencija za osiguranje Republike Srpske.

3.2 Poslovni rashodi, i prihodi i rashodi kamata

Poslovni rashodi, kao i prihodi i rashodi kamata, se knjiže po načelu uzročnosti.

3.3 Troškovi tekućeg održavanja i opravki

Troškovi tekućeg održavanja i opravki nekretnina, postrojenja i opreme iskazani su u stvarno nastalom iznosu u trenutku nastajanja.

Troškovi zakupa

Operativni – Društvo kao najmoprimac

Najam kod kojeg Društvo kao najmoprimac ne preuzima suštinski sve rizike i koristi vezane za vlasništvo, klasifikuje se kao operativni najam. Rashodi po osnovu operativnog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnoj metodi tokom trajanja najma i uključeni su u ostale operativne rashode.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.3 Troškovi tekućeg održavanja i opravki (nastavak)

Finansijski – Društvo kao najmoprimac

Najam kod kojeg Društvo kao najmoprimac preuzima suštinski sve rizike i nagrade povezane sa vlasništvom, klasifikuje se kao finansijski najam. Finansijski najam je prikazan u izvještaju o finansijskom položaju u sklopu nekretnina i opreme po trošku sticanja umanjenom za akumuliranu amortizaciju. Ova sredstva se amortizuju kroz njihov očekivani korisni vijek koji se zasniva na trajanju najma (pogledati računovodstvenu politiku za nekretnine i opremu). Plaćanja na temelju finansijskog najma priznaju se u dobiti ili gubitku po linearnoj metodi tokom trajanja najma.

3.4 Preračunavanje sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja

Sve pozicije sredstava i obaveza u stranim sredstvima plaćanja su preračunate u njihovu protivvrijednost u KM po zvaničnom kursu važećem na dan bilansa stanja. Poslovne promjene u stranim sredstvima plaćanja tokom godine preračunavaju se u Konvertibilne marke po zvaničnom kursu važećem na dan svake promjene, a nastale pozitivne i negativne kursne razlike knjiže se u korist ili na teret bilansa uspjeha.

3.5 Oprema

Oprema se iskazuje po nabavnoj vrijednosti umanjenoj za ispravku vrijednosti i eventualna akumulirana obezvrijeđenja vrijednosti.

Nabavnu vrijednost opreme čini vrijednost po fakturi dobavljača, uvećana za zavisne troškove i troškove dovođenja sredstava u stanje funkcionalne pripravnosti, umanjena za bilo koje trgovinske popuste i rabate.

Pod opremom se smatraju ona sredstva čiji je očekivani korisni vijek upotrebe duži od jedne godine.

Dobit koja nastane prilikom rashodovanja opreme knjiži se u korist ostalih prihoda. Gubitak nastao prilikom otuđivanja opreme knjiži se na teret ostalih rashoda.

Adaptacije, obnavljanja i popravke koje produžavaju vijek korišćenja sredstava, uvećavaju vrijednost sredstava. Tekuće opravke i održavanja se knjiže na teret tekućeg obračunskog perioda i prikazuju se kao troškovi poslovanja.

Ulaganja u tuđa osnovna sredstva

Ulaganja u tuđa osnovna sredstva Društva se priznaju u okviru nekretnina. Postrojenja i opreme, i čine vrijednost ulaganja izvršenih na kancelarijskom prostoru koje nije u vlasništvu Društva, a u cilju uređenja navedenog prostora za obavljanje poslovne djelatnosti Društva. Navedeno ulaganje je vrednovano po nabavnoj vrijednosti, i umanjeno za ispravku vrijednosti i eventualna obezvrijeđenja vrijednosti, a amortizuje se u skladu sa preostalim vijekom upotrebe.

3.6 Nematerijalna sredstva

Nematerijalna sredstva su iskazana po nabavnoj vrijednosti, umanjena za ispravku vrijednosti i eventualne akumulirane gubitke usljed obezvrijeđenja. Na dan bilansa stanja nematerijalna sredstva se sastoje od vrijednosti licence za računarsku opremu.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.7 Amortizacija

Amortizacija opreme, ulaganja u tuđa osnovna sredstva i nematerijalnih sredstava

Amortizacija ulaganja u tuđa osnovna sredstva i nematerijalnih sredstava obračunava se proporcionalnim metodom, tokom vijeka korisne upotrebe. Osnovicu za obračun amortizacije predstavlja nabavna vrijednost pojedinačnog sredstva umanjena za njegovu rezidualnu vrijednost. Amortizacija se obračunava od trenutka kad je sredstvo raspoloživo za upotrebu ili korištenje. Ulaganje u tuđa osnovna sredstva, amortizuje se u toku korisnog vijeka sredstva, odnosno u ugovorenom periodu zakupa poslovnog prostora.

Amortizacija ulaganja u nepokretnosti i postrojenja obračunava se proporcionalnim metodom, tokom vijeka korisne upotrebe. Osnovicu za obračun amortizacije predstavlja nabavna vrijednost pojedinačnog sredstva umanjena za njegovu rezidualnu vrijednost. Amortizacija se obračunava od trenutka kad je sredstvo raspoloživo za upotrebu ili korištenje.

Amortizacija opreme obračunava se degresivnom metodom, tokom vijeka korisne upotrebe. Osnovicu za obračun amortizacije predstavlja sadašnja vrijednost pojedinačnog sredstva umanjena za njegovu rezidualnu vrijednost. Amortizacija se obračunava od trenutka kad je sredstvo raspoloživo za upotrebu ili korištenje. Korisni vijek upotrebe i stope amortizacije pojedinih grupa sredstava, koji je služio kao osnova za obračun amortizacije u 2023. i 2022. godini je sljedeći:

GRUPA SREDSTAVA	Vijek trajanja (u godinama)	Stopa amortizacije
Nepokretnosti i postrojenja	33	3%
Nematerijalna sredstva, osim softvera	10	10%
Kompjuteri. Informacioni sistemi. Softveri i serveri	2,5	40%
Oprema i ostala sredstva	5	20%

3.8. Finansijski instrumenti

Gotovina i ekvivalenti gotovine obuhvataju gotovinu i depozite po viđenju za potrebe pripreme izvještaja o tokovima gotovine i izvještaja o finansijskom položaju.

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja se mjere po amortizovanom trošku umanjeno za ispravku vrijednosti.

Obaveze prema dobavljačima i ostale obaveze kao i obaveze po kamatonosnim kreditima i pozajmicama vrednuju se po amortizovanom trošku.

Društvo je usvojilo zahtjeve novih standarda vezanih za Finansijske Instrumente, koje se primjenjuje od 1. januara 2020. godine. Kao što standard dopušta, uporedni podaci nisu prepravljani i prikazani su u skladu s prethodnim politikama. Nove i stare računovodstvene politike opisane su u nastavku.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

(a) Priznavanje i prestanak priznavanja

Finansijski instrumenti, koji se sastoje od finansijske imovine i finansijskih obaveza, priznaju se u izvještaju o finansijskoj poziciji kada Društvo postane ugovorna strana vezano uz instrument.

Društvo prestaje priznavati finansijsku imovinu kada isteknu ugovorna prava na novčane tokove od imovine, ili kada prenosi prava na prijem ugovorenih novčanih tokova u transakciji u kojoj se prenosi znatan dio svih rizika i koristi od vlasništva nad finansijskom imovinom, ili kada niti prenosi niti zadržava znatan dio svih rizika i koristi od vlasništva i onda gubi kontrolu. Kada se kontrola zadrži, subjekt nastavlja priznavati finansijsku imovinu u mjeri u kojoj je kontinuirano uključen.

Društvo prestaje priznavati finansijsku obavezu kada su njezine ugovorne obaveze ispunjene, otkazane ili istekle.

(b) Klasifikacija i mjerenje

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine

Sva finansijska imovina i obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti, koja je obično transakcijska cijena, uključujući, gdje je to prikladno, transakcije koje se mogu direktno pripisati sticanju ili izdavanju finansijske imovine ili finansijske obaveze, s izuzetkom potraživanja od kupaca bez značajne komponente finansiranja, koja se mjeri po transakcijskoj cijeni, utvrđenoj u skladu s računovodstvenim politikama subjekta za prihode.

Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha (FVBU)

Finansijska imovina klasifikuje se po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha ako proizlazi iz ugovora koji ne dovode do novčanih tokova koji su isključivo glavnica i kamata, ili na drugi način kada se drži u poslovnom modelu kod kojeg se uglavnom realizuje prodajom. Takva imovina se ponovo mjeri po fer vrijednosti na kraju svakog izvještajnog perioda. Dobici i gubici koji proizlaze iz ponovnog mjerenja iskazuju se u bilansu uspjeha kao transakcijski troškovi.

Finansijska imovina određena po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit (FVOSD)

Finansijska imovina klasifikuje se po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit ako proizlazi iz ugovora koji dovode do novčanih tokova koji su samo plaćanje glavnice i kamata i ako se drži u poslovnom modelu koji dio ostvaruje prodajom, a dio držanjem do dospelosti priznaje se početno po fer vrijednosti uvećanoj za sve troškove koji se mogu direktno pripisati transakciji, ili u slučaju potraživanja od kupaca, po transakcijskoj cijeni.

Na kraju svakog izvještajnog razdoblja finansijska imovina se ponovo mjeri po fer vrijednosti a kumulativna dobit ili gubitak u odnosu na amortizovani trošak priznaje se u ostaloj sveobuhvatnoj dobiti i rezervi fer vrijednosti. Prihodi od kamata te dobici ili gubici od kursnih razlika nastalih od te imovine uključuju se u finansijske prihode ili rashode u bilansu uspjeha. Ova imovina je takođe predmet umanjenja vrijednosti.

Kada se ta imovina prestane priznavati, kumulativna dobit ili gubitak se reklasifikuje iz kapitala u dobit ili gubitak.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

(b) Klasifikacija i mjerenje (nastavak)

Finansijska imovina određena po amortizovanom trošku (AT)

Finansijska imovina se vodi po amortizovanom trošku kada nastane iz ugovora koji rezultuje ugovornim novčanim tokovima, a koja se drži u poslovnom modelu radi naplate ugovornih novčanih tokova.

Ona se vrednuje po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope i podložna je gubicima od umanjenja vrijednosti. Prihodi od kamata uključeni su u finansijske prihode.

Politika primjenjiva prije 1. januara 2020. godine

Sva finansijska imovina i obaveza početno se priznaju po fer vrijednosti, što je obično transakcijska cijena, uključujući gdje je prikladno, transakcijske troškove. Nakon toga, Mjerenje ovisi o njihovoj klasifikaciji kako slijedi:

Finansijski instrumenti određeni po amortizovanom trošku (AT)

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja se vrednuju po amortizovanom trošku primjenom metode efektivne kamatne stope uključujući smanjenje za gubitke od umanjenja. Prihodi od kamata uključeni su u finansijske prihode.

Obaveza prema dobavljačima i ostale obaveze

Obaveza prema dobavljačima i ostale obaveze početno se priznaju po fer vrijednosti. A naknadno se iskazuju po amortizovanom trošku, osim ako bi učinak diskontovanja bio beznačajan, u kojem se slučaju iskazuje po trošku.

(c) Umanjenje vrijednosti imovine

(I) Umanjenje vrijednosti finansijske imovine

Politika primjenjiva od 1. januara 2020. godine

Društvo priznaje ispravku vrijednosti za umanjenje vrijednosti finansijske imovine koja se određuje po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit i po amortizovanom trošku te ugovornu imovinu potraživanja po osnovu najma i finansijske garancije na temelju očekivanog kreditnog gubitka. Povećanja i smanjenja ispravki vrijednosti za umanjenje vrijednosti priznaju se u računu dobiti i gubitka.

Očekivani kreditni gubici predstavljaju razliku između ugovornih novčanih tokova (ili cijene transakcije) i očekivanih novčanih tokova na kraju izvještajnog razdoblja na temelju prethodnog iskustva Društva i razumnih i potkrepljujućih očekivanja o budućim kreditnim uslovima.

Za potraživanja od kupaca, ugovornu imovinu i potraživanja po osnovu najma, Društvo priznaje umanjenje vrijednosti na temelju vjerovatnosti da kupac neće ispuniti obavezu tokom vijeka trajanja imovine, te gubitak koji će nastati s obzirom na taj propust (očekivani gubitak tokom vijeka trajanja). Društvo definiše neispunjavanje obaveza kad kupac ne ispunji obavezu u roku dužem od 90 dana nakon dospijea. Za svu ostalu imovinu, Društvo početno priznaje umanjenje vrijednosti na temelju vjerovatnosti da će kupac ili ugovorna strana propasti u narednih 12 mjeseci, osim ako nije došlo do značajnog pogoršanja kreditne sposobnosti ili ako se u cjelosti izgubi kreditna sposobnost u kojem slučaju se ispravka vrijednosti za umanjenje vrijednosti povećava na očekivani životni gubitak.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski Instrumenti (nastavak)

(c) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Imovina se umanjuje za kreditne gubitke kada postoji jedan ili više događaja opisanih u prethodnim politikama za umanjenje vrijednosti kao što je navedeno i u nastavku.

Politika primjenjiva prije 1. januara 2020. godine

Potraživanja od kupaca i ostala potraživanja preispituju se na kraju svakog izvještajnog perioda kako bi se utvrdilo postoje li objektivni dokazi umanjenja vrijednosti. Objektivni dokaz umanjenja vrijednosti uključuje dostupne podatke koji su uočeni od strane Društva o jednom ili više sljedećih gubitaka:

- 1) značajne finansijske poteškoće dužnika ili izdavatelja;
- 2) kršenje ugovora. Kao što je neispunjavanje ugovornih obaveza ili zakašnjelo plaćanje;
- 3) postaje vjerovatnim da će dužnik ili izdavatelj ući u stečaj ili drugu finansijsku reorganizaciju;
- 4) značajne promjene u tehnološkom, tržišnom, ekonomskom ili pravnom okruženju koje imaju negativan učinak na dužnika ili izdavatelja;
- 5) opšti pad sposobnosti vezano uz grupu finansijske imovine da izvrši plaćanja u roku

Ako takvi dokazi postoje za potraživanja od kupaca i ostala kratkotrajna potraživanja i ostala finansijska imovina iskazana po amortizovanom trošku, gubitak od umanjenja vrijednosti mjeri se kao razlika između knjigovodstvene vrijednosti imovine i sadašnje vrijednosti procijenjenih budućih novčanih tokova diskontovanih na početnu efektivnu kamatnu stopu finansijske imovine (tj. Efektivna kamatna stopa izračunata pri početnom priznavanju te imovine) pri čemu je učinak diskontovanja značajan. Ta se procjena provodi grupno kada ta finansijska imovina ima slične karakteristike rizika. Kao što je slično stanje prekoračenja dospjeća a nisu pojedinačno procijenjene kao umanjene. Budući novčani tokovi za finansijsku imovinu koji se zajednički procjenjuju za umanjenje vrijednosti temelje se na iskustvu istorijskog gubitka za imovinu s karakteristikama kreditnog rizika sličnim zajedničkoj grupi.

Ako se u narednom razdoblju iznos gubitka od umanjenja vrijednosti smanji i smanjenje se objektivno može povezati s događajem koji je nastao nakon priznavanja gubitka od umanjenja, gubitak od umanjenja vrijednosti se smanjuje kroz račun dobiti i gubitka. Ukidanje gubitka od umanjenja vrijednosti neće imati za posljedicu knjigovodstvenu vrijednost imovine iznad one koja bi bila utvrđena da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u prethodnim godinama.

(II) Umanjenje vrijednosti nefinansijske imovine

Interni i vanjski izvori informacija se preispituju na kraju svakog perioda izvještavanja kako bi se identifikovale naznake koje upućuju na to da je nefinansijska imovina, uključujući nekretnine, postrojenja i opremu, nematerijalnu imovinu s ograničenim vijekom trajanja i ulaganja. Ako postoje takve naznake, procjenjuje se nadoknativa vrijednost imovine.

Izračun nadoknativne vrijednosti

Nadoknativi iznos imovine je veći iznos upoređujući fer vrijednost umanjenu za troškove prodaje i vrijednost imovine u upotrebi. Za potrebe procjene vrijednosti u upotrebi, procijenjeni budućni novčani tokovi svode se na sadašnju vrijednost primjenom procjene diskontne stope prije oporezivanja koja odražava tekuću tržišnu procjenu vremenske vrijednosti novca i rizike specifične za sredstvo.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.8. Finansijski instrumenti (nastavak)

(c) Umanjenje vrijednosti imovine (nastavak)

Ako sredstvo ne ostvaruje novčane prilive u velikoj mjeri nezavisno od onih iz drugih sredstava, nadoknadivi iznos se određuje za najmanju grupu sredstava koja nezavisno stvara novčane prilive (tj. Jedinica koja stvara novac).

Priznavanje gubitka od umanjenja vrijednosti

Gubitak od umanjenja vrijednosti priznaje se u računu dobiti i gubitka ako knjigovodstvena vrijednost sredstva ili jedinice koja stvara novac kojoj pripada prelazi njezin nadoknadivi iznos. Gubici od umanjenja priznati u vezi jedinica koje stvaraju novac trebaju smanjiti knjigovodstvenu vrijednost ostalih sredstava u jedinici (ili skupini jedinica) na pro rata osnovi, osim što se knjigovodstvena vrijednost imovine neće smanjiti ispod njezine pojedinačne fer vrijednosti umanjene za troškove prodaje (ako su mjerljivi) ili vrijednost u upotrebi (ako je to moguće utvrditi).

Ukidanje gubitaka od umanjenja imovine

U pogledu imovine gubitak od umanjenja vrijednosti se ukida ako je došlo do povoljne promjene u procjenama korištenim za određivanje nadoknadivog iznosa.

Ukidanje gubitka od umanjenja vrijednosti ograničeno je na knjigovodstvenu vrijednost imovine koja bi bila utvrđena da nije bio priznat gubitak od umanjenja vrijednosti u prethodnim godinama. Ukidanje gubitaka od umanjenja vrijednosti priznaje se u računu dobiti i gubitka u godini u kojoj su ukidanja priznata.

3.9. Obezvrijeđenje vrijednosti stalne imovine

Na dan bilansa stanja rukovodstvo Društva analizira vrijednost nematerijalnih ulaganja i opreme prikazane u finansijskim izvještajima. Ukoliko postoji indikacija da za neko materijalno ulaganje i opremu postoji obezvrijeđenje nadoknadivi iznos te imovine se procjenjuje kako bi se utvrdio iznos obezvrijeđenja. Ukoliko je nadoknadivi iznos nekog sredstva procijenjen kao niži od vrijednosti iskazane u finansijskim izvještajima, vrijednost sredstva iskazanog u finansijskim izvještajima se smanjuje do svoje nadoknadive vrijednosti.

Obezvrijeđenje se priznaje kao trošak tekućeg perioda i evidentira u okviru ostalih poslovnih rashoda. Ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti. Kada se obezvrijeđenje tretira kao smanjenje revalorizacije rezerve do revalorizovanog iznosa.

Ako se kasnije poništi obezvrijeđenje vrijednost sredstava prikazana u finansijskim izvještajima se povećava do promijenjene procjene nadoknadivog iznosa, ali tako da povećana vrijednost prikazana u finansijskim izvještajima ne prelazi iznos koji bi bio prikazan da se u proteklim godinama nije računalo obezvrijeđenje. Poništenje obezvrijeđenja se računa kao prihod tekućeg perioda, ukoliko sredstvo nije prikazano u finansijskim izvještajima po revalorizovanoj vrijednosti, kada se poništenje obezvrijeđenja tretira kao povećanje revalorizacije rezerve.

Na dan 31. decembra 2023. godine na osnovu procjene rukovodstva Društva, ne postoje indikacije da je vrijednost nematerijalnih sredstava i opreme obezvrijeđena.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.10. Porezi i doprinosi iz rezultata

Tekući porez na dobitak

Porez na dobitak obuhvata tekući porez na dobitak i odložene poreze na dobitak. Tekući i odloženi porez na dobitak se priznaju u bilansu uspjeha, osim ako nisu nastali iz poslovnih kombinacija ili stavki priznatih direktno u kapitalu, odnosno u ostalom ukupnom rezultatu.

Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava i plaća u skladu sa Zakonom o porezu na dobit. Tekući porez na dobitak predstavlja iznos koji se obračunava primjenom propisane poreske stope od 10% na osnovicu utvrđenu poreskim bilansom, koju predstavlja iznos dobitka prije oporezivanja po odbitku efekata usklađivanja prihoda i rashoda, a u skladu sa poreskim propisima Republike Srpske.

Poreski propisi Republike Srpske ne predviđaju mogućnost da se poreski gubici iz tekućeg perioda mogu koristiti kao osnova za povrat poreza plaćenog u prethodnim periodima. Međutim, gubici iz tekućeg perioda iskazani u poreskom bilansu mogu se koristiti za umanjenje poreske osnovice budućih obračunskih perioda, ali ne duže od pet godina.

Odloženi porez na dobitak se obračunava korištenjem metode utvrđivanja obaveza prema bilansu stanja, za privremene razlike proizašle iz razlike između poreske osnovice potraživanja i obaveza u bilansu stanja i njihove knjigovodstvene vrijednosti. Važeće poreske stope na dan bilansa stanja ili poreske stope koje su nakon tog dana stupile na snagu, koriste se za utvrđivanje razgraničenog iznosa poreza na dobitak. Odložene poreske obaveze se priznaju za sve oporezive privremene razlike. Odložena poreska sredstva se priznaju za sve odbitne privremene razlike i efekte poreskih gubitaka i poreskih kredita, koji se mogu prenositi u naredne fiskalne periode, do stepena do kojeg će vjerovatno postojati oporezivi dobitak od kojeg se prenijeti poreski gubitak i krediti mogu umanjiti.

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata

Porezi i doprinosi koji ne zavise od rezultata predstavljaju plaćanja prema važećim republičkim i opštinskim propisima radi finansiranja raznih komunalnih i republičkih potreba. Ovi porezi i doprinosi uključeni su u okviru ostalih poslovnih rashoda.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

3. PREGLED ZNAČAJNIH RAČUNOVODSTVENIH POLITIKA (Nastavak)

3.11. Beneficije za zaposlene

a) Porezi i doprinosi za obezbjeđenje socijalne sigurnosti zaposlenih

U skladu sa domaćim propisima i usvojenom računovodstvenom politikom Društvo je obavezno da uplaćuje doprinose raznim državnim fondovima za socijalnu zaštitu. Ove obaveze uključuju doprinose na teret zaposlenih u iznosima koji se obračunavaju primjenom specifičnih, zakonom propisanih stopa. Društvo ima zakonsku obavezu da izvrši obustavu obračunatih doprinosa iz bruto zarada zaposlenih i da za njihov račun izvrši prenos obustavljenih sredstava u korist odgovarajućih državnih fondova. Doprinosi na teret zaposlenih knjiže se na teret troškova u periodu na koji se odnose.

b) Obaveze po osnovu otpremnina

U skladu sa Zakonom o radu, Društvo je u obavezi da isplati otpremnine, radnicima koji su zaključili ugovor o radu na neodređeno vrijeme, najmanje u visini jedne trećine neto prosječne mjesečne plate radnika isplaćene u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu, za svaku navršenu godinu rada kod poslodavca. Otpremnina ne može biti veća od šest prosječnih mjesečnih plata isplaćenih radniku u posljednja tri mjeseca prije prestanka ugovora o radu. Na osnovu IAS 19 "Primanja zaposlenih" zahtjeva se obračun i ukalkulisavanje sadašnje vrijednosti akumuliranih prava zaposlenih na otpremnine.

Prema mišljenju rukovodstva Društva, sadašnja vrijednost obaveza po osnovu otpremnina za odlazak u penziju nakon ispunjenih uslova, nije materijalno značajna za finansijske izvještaje posmatrane u cjelini, i zbog toga u ovim finansijskim izvještajima nisu izvršena rezervisanja po ovom osnovu.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

4. ZNAČAJNE RAČUNOVODSTVENE PROCJENE

Prezentacija finansijskih izvještaja zahtijeva od rukovodstva Društva korištenje najboljih mogućih procjena i razumnih pretpostavki, koje imaju efekta na prezentovane vrijednosti sredstava i obaveza i objelodanjivanje potencijalnih potraživanja i obaveza na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, kao i prihoda i rashoda u toku izvještajnog perioda. Ove procjene i pretpostavke su zasnovane na informacijama raspoloživim na dan sastavljanja finansijskih izvještaja, a budući stvarni rezultati mogu da se razlikuju od procijenjenih iznosa.

Procjene i pretpostavke se stalno preispituju. Izmjene knjigovodstvenih procjena priznaju se u periodu izmjene ukoliko se odnose samo na taj period ili u periodu izmjene u budućim periodima ukoliko izmjena utiče na tekući i buduće periode. Osnovne pretpostavke koje se odnose na buduće događaje i ostale značajne izvore neizvjesnosti pri davanju procjene na dan bilansa stanja, koja nose rizik sa mogućim ishodom u materijalno značajnim korekcijama sadašnje vrijednosti sredstava i obaveza u narednoj finansijskoj godini predstavljene su u narednom tekstu:

Ispravka vrijednosti potraživanja

Društvo obračunava obezvređenje finansijske imovine na osnovu procijenjenih kreditnih gubitaka. U procjeni odgovarajućeg iznosa gubitka od obezvređenja za sumnjiva potraživanja Društvo se oslanja na standard za finansijske instrumente i pravila Agencije za bankarstvo Republike Srpske („ABRS“).

U skladu sa standardom za finansijske instrumente, parametar “Vjerovatnoća nastupanja statusa neizmirenja obaveza – probability of default (PD)” se utvrđuje kao prosjek PD u roku od 1 godine koje objavljuju rejting agencije Standard & Poor’s, Moody’s i Fitch prema zadnjim dostupnim izvještajima za kreditni rejting koji ima Bosna i Hercegovina od strane istih kreditnih agencija.

Parametar „Gubitak usljed nastupanja statusa neizmirenja obaveza – loss given default (LGD)” se utvrđuje u skladu sa važećim propisima ABRS-a. (Odluka o upravljanju kreditnim rizikom i utvrđivanju očekivanih kreditnih gubitaka i Uputstvom za klasifikaciju i vrednovanje finansijske aktive).

Pravična (fer) vrijednost

Poslovna politika Društva je da objelodani informacije o pravičnoj vrijednosti aktive i pasive za koju postoje zvanične tržišne informacije i kada se pravična vrijednost značajno razlikuje od knjigovodstvene vrijednosti. U Republici Srpskoj ne postoji dovoljno tržišnog iskustva, kao ni stabilnosti i likvidnosti kod kupovine i prodaje potraživanja i ostale finansijske aktive i pasive, pošto zvanične tržišne informacije nisu u svakom trenutku raspoložive. Stoga, pravičnu vrijednost nije moguće pouzdano utvrditi u odsustvu aktivnog tržišta.

Rukovodstvo Društva vrši procjenu rizika i u slučajevima kada se ocijeni da vrijednost po kojoj se imovina vodi u poslovnim knjigama neće biti realizovana, vrši ispravku vrijednosti. Po mišljenju rukovodstva Društva, iznosi u ovim finansijskim izvještajima odražavaju vrijednost koja je, u datim okolnostima, najvjerodostojnija i najkorisnija za potrebe izvještavanja

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

5. PRIHODI OD NAKNADA

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Prihodi od ulazne naknade i naknade za upravljanje		
Prihodi od ulazne naknade – EDPF	191.281	184.141
Prihodi od naknade za upravljanje Društvom EDPF	618.053	432.750
	809.334	616.891

Prihodi od ulazne naknade i naknade za upravljanje EDPF-om u preiodu koji završava sa koji sa 31. decembrom 2023. godine iznose 809.334 KM i evidentirani su u skladu sa Pravilnikom o naknadama broj UO-IV-6/17 od 4. oktobra 2017. godine.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda. A koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Ugovor o pružanju kastodi usluga je zaključen sa Novom Bankom a.d. Banja Luka dana 9. oktobra 2017. godine na neodređeno vrijeme. Društvo mjesečno fakturiše Fondu naknadu za upravljanje i ulaznu naknadu.

Za iznos ulazne naknade se umanjuje vrijednost svake uplate u Fond prije pretvaranja u obračunske jedinice, ukoliko nije drugačije ugovoreno sa organizatorom penzijskog plana.

Naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa (ulazna naknada) obračunava se jednokratno i to kao procenat u odnosu na pojedinačnu uplatu, po stopi do maksimalno 1.9% od ukupno izvršenih uplata. Za članove penzijskog plana, naknada prilikom uplate penzijskih doprinosa, obračunava se procentualno od ukupne vrijednosti uplaćenih penzijskih doprinosa koje je organizator penzijskog plana uplatio za članove tog plana, ukoliko sa organizatorom penzijskog plana nije ugovoreno drugačije, u visini do najviše 1.9%.

Naknada za upravljanje se utvrđuje prilikom svakog obračuna neto vrijednosti imovine Fonda. A koji je usaglašen između Društva i kastodi banke. Naknada za upravljanje Fondom koja pripada Društvu obračunava se najviše do 2% godišnje od neto vrijednosti imovine Fonda. Naknada se obračunava svakog dana. I to kao procenat podijeljen sa 365.25 na neto vrijednost imovine Fonda. Neto vrijednost imovine Fonda predstavlja vrijednost imovine umanjenu za iznos obaveza. Društvo naplaćuje od Fonda na kraju svakog mjeseca iznos koji predstavlja zbir svih dnevnih vrijednosti naknada za taj mjesec.

6. PRIHODI I RASHODI OD USKLAĐIVANJA VRIJEDNOSTI FINANSIJSKIH SREDSTAVA

	01.01.- 31.12.2023.	01.01.- 31.12.2022.
Prihodi od ulaganja u Triglav udjele OUF		
Prihodi/(Rashodi) od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav high yield	11.285	(19.392)
Prihodi/(Rashodi) od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav renta	38.148	(61.727)
Prihodi/(Rashodi) od uskl.vrij.imovine - ulaganja u OIF – Triglav obveznički	20.883	(66.045)
	70.317	(147.164)

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

7. MATERIJAL, ENERGIJA I POTROŠNI MATERIJAL

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Troškovi goriva	9.017	10.792
Troškovi energije	4.627	4.770
Troškovi kancelarijskog materijala	669	241
Troškovi ostalog režijskog materijala	437	514
Troškovi opreme koja se u cjelini otpisuje u momentu nabavke (auto gume)	3.340	1.133
Troškovi vode	140	140
	18.230	17.590

8. TROŠKOVI ZARADA, NAKNADA ZARADA I OSTALIH LIČNIH RASHODA

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Bruto plate zaposlenih	321.076	328.279
Bruto naknade zaposlenima	5.676	5.992
Bruto naknade članovima Upravnog odbora	15.639	7.819
Bruto naknade za dopunski rad	15.232	15.340
	357.623	357.430

9. TROŠKOVI PROIZVODNIH USLUGA

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Troškovi zakupa računovodstvenog softvera	42.120	42.120
Troškovi usluga održavanja	37.680	15.400
Troškovi PTT usluga (telefon, internet i poštarina)	24.865	23.307
Troškovi reklame ,reklamnog materijala, propagande (i objava oglasa)	7.677	19.079
Troškovi ostalih usluga	3.717	3.360
	116.059	103.266

Troškovi proizvodnih usluga za 2023. godine iznose 116.059 KM od čega najznačajniji iznos predstavljaju troškovi zakupa i nadogradnje softvera.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

10. OSTALI OPERATIVNI TROŠKOVI

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Nematerijalni troškovi (bez poreza i doprinosa)	93.664	88.334
Troškovi poreza	1.075	2.724
Troškovi doprinosa	314	321
	95.053	91.379

U ostalim operativnim troškovima najveće učešće imaju troškovi nematerijalnih usluga koji se odnose na troškove revizije finansijskih izvještaja za Društvo i Fond (14.116 KM), zatim troškove usluga agencije odnosa sa javnošću (14.040 KM), troškova reprezentacije (9.371 KM) i premija osiguranja (4.050 KM), troškove prema Agenciji za osiguranje Republike Srpske (10.794 KM), sudske i druge administrativne takse i ostale nematerijalne troškove.

11. FINANSIJSKI PRIHODI I RASHODI

	01.01- 31.12.2023.	01.01- 31.12.2022.
Finansijski prihodi		
Prihodi od kamata na obveznice	39.955	40.000
Prihodi od kamata na depozite	4.700	3.137
Prihodi od amortizacije diskonta	160	162
Ukupno finansijski prihodi	44.815	43.299
Finansijski rashodi		
Rashodi po osnovu amortizacije diskonta (troškovi kupovine obveznica)	(190)	(233)
Rashodi kamata po lizingu kod primaoca lizinga - MSFI 16	(2.148)	(1.353)
Ukupno finansijski rashodi	(2.338)	(1.586)

12. PORESKI RASHODI PERIODA

Odložene poreske obaveze

Odloženi porezi su obračunati na privremene razlike po bilansnoj metodi korištenjem zakonske stope od 10% (2021. 10%). Promjene privremenih razlika i dijelova odložene poreske obaveze u kapitalu i rezervama prikazani su kako slijedi:

	Finansijska imovina kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	Ukupno
Stanje na dan 1. januara 2022.	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2022.	10.807	10.807
Stanje na dan 1. januara 2023.	-	-
Kretanje priznato u ostaloj sveobuh. dobiti	-	-
Stanje na dan 31. decembra 2023.	10.807	10.807

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

12. PORESKI RASHODI PERIODA (Nastavak)

Društvo podliježe oporezivanju u skladu sa Zakonom o porezu na dobit u Republici Srpskoj. Društvo ima poreske gubitke koji se mogu iskazati kao umanjeње buduće oporezive dobiti u narednih pet godina, ali s obzirom da je Društvo u prethodnim godinama poslovalo sa gubitkom, Društvo ih do sada nije moglo koristiti. Poreski gubici iz ranijih godina će, u slučaju ostvarene dobiti, biti iskorišteni u narednim godinama kako slijedi:

	<u>2023.</u>	<u>2022.</u>
2023. godine	51.304	57.750
2024. godine	49.174	51.304
2025. godine	8.300	49.174
2026. godine	14.684	8.300
2027. godine	-	14.684
	<u>-</u>	<u>181.212</u>

13. OPREMA, NEMATERIJALNA SREDSTVA I ULAGANJA U TUĐA OSNOVNA SREDSTVA

	Nematerijalna sredstva	Sredstva uzeta u zakup	Oprema	Ulaganja na tuđim objektima	Ukupno
<i>Nabavna vrijednost:</i>					
Na dan 1. januar 2022.	7.094	96.309	191.887	36.929	332.218
Nabavke u toku perioda	-	-	3.889	-	3.889
Na dan 31. decembar 2022.	7.094	96.309	195.776	36.929	336.108
Na dan 1. januar 2023.	7.094	96.309	195.776	36.929	336.108
Nabavke u toku perioda	-	86.533	1.310	-	87.843
Na dan 31. decembar 2023.	7.094	182.842	197.086	36.929	423.951
<i>Ispravka vrijednosti:</i>					
Na dan 1. januar 2022.	3.195	41.650	126.490	36.929	208.264
Amortizacija	710	43.647	15.015	-	59.372
Korekcije	-	1.353	-	-	1.353
Na dan 31. decembar 2022.	3.905	86.650	141.505	36.929	268.989
Na dan 1. januar 2023.	3.905	86.650	141.505	36.929	268.989
Amortizacija	709	42.852	12.247	-	55.808
Korekcije	-	(1.510)	-	-	(1.510)
Na dan 31. decembar 2023.	4.614	127.992	153.752	36.929	323.287
<i>Sadašnja vrijednost</i>					
Na dan 31. decembar 2022.	3.189	9.659	54.271	-	67.119
Na dan 31. decembar 2023.	2.480	54.850	43.334	-	100.664

Na dan 31. decembra 2023. godine ne postoje ograničenja vlasništva nad nematerijalnim sredstvima i opremom Društva. Nematerijalna sredstva koja na dan 31. decembra 2023. godine iznose neto 2.480 KM.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

14. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ OSTALU SVEOBUHVAATNU DOBIT

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
Finansijska sredstva kroz ostali ukupan rezultat		
Obveznice Republike Srpske	1.108.200	1.108.200
	<u>1.108.200</u>	<u>1.108.200</u>

Finansijska imovina kroz ostali ukupan rezultat odnosi se na obveznice Republike Srpske oznake RSBD- 004, emitovane 25. emisijom i to javnom ponudom. Vrijednost kupljenih obveznica je 1.108.200 KM, odnosno 1.000 obveznica tržišne vrijednosti 1.108,20 KM. Datum dospijeca obveznica je 4. avgust 2027. godine. Kamatna stopa je fiksna i iznosi 4% na godišnjem nivou.

15. FINANSIJSKA IMOVINA PO FER VRIJEDNOSTI KROZ BILANS USPJEHA

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
<i>Udjeli u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti</i>		
- Triglav Renta	328.709	328.709
- Triglav Obveznički	402.321	402.321
- Triglav Hight Yield	175.692	175.692
	<u>906.722</u>	<u>906.722</u>
<i>Ispravka vrijednosti udjela u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti</i>		
	<u>27.744</u>	<u>(42.572)</u>
	<u>934.466</u>	<u>864.150</u>

Udjeli u otvorene investicione fondove po fer vrijednosti

Društvo je u toku 2018. godine kupilo udjele u otvorenim investicionim fondovima kojima upravlja Triglav Skladi, Družba za upravljanje d.o.o. Ljubljana.

Naziv fonda	Broj udjela	Nominalna vrijednost	Cijena na 31. decembar 2023.	Vrijednost na 31.decembar 2023	Korekcija vrijednosti
Triglav Renta	11.442,41	328.709	34,77	397.841	69.132
Triglav Obveznički	36.933,57	402.321	9,46	349.498	(52.822)
Triglav Hight Yield	9.661,95	175.692	19,37	187.127	11.435
		<u>906.722</u>		<u>934.466</u>	<u>27.744</u>

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

16. DEPOZITI

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
<i>Oročeni depoziti do godinu dana</i>	-	350.000
- MF Banka a.d. Banja Luka	370.000	-
- Atos Banka a.d. Banja Luka		

Kratkoročni finansijski plasmani iskazani na dan 31. decembra 2023. godine u iznosu od 370.000 KM. cjelokupno se odnose na oročene novčane depozite kod poslovne banke Atos Banka a.d. Banja Luka, sa ugovorenom godišnjom kamatnom stopom od 1,40% na rok od 13 mjeseci.

17. KRATKOROČNA POTRAŽIVANJA

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Potraživanja za ulaznu naknadu i nakn. za upravljanje	76.690	61.403
Ostala kratkoročna potraživanja	4.734	479
	81.424	61.882

18. GOTOVINA I EKVIVALENTI GOTOVINE

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Žiro račun u domaćoj valuti	259.445	84.084
Žiro račun - devizni	4.257	3.156
Blagajna	64	144
	263.766	87.384

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

19. KAPITAL

Akcijski kapital

Akcijski kapital Društva je formiran inicijalnom uplatom osnivača prilikom osnivanja. Društvom upravljaju akcionari srazmjerno ulozenim sredstvima u redovne akcije, u skladu sa Statutom Društva.

Na dan 31. decembra 2023. godine akcijski kapital Društva se sastoji od 4.400.000 redovnih akcija nominalne vrijednosti jedne akcije od 1 KM, sa sljedećom strukturom vlasništva u kapitalu:

		31.decembar 2023.	31.decembar 2023.
	Broj akcija	Iznos u KM	Učešće u %
Triglav pokojninska družba d.d. Ljubljana	1.496.000	1.496.000	34
Penzijski rezervni fond RS a.d. Banja Luka	1.452.000	1.452.000	33
Evropska banka za obnovu i razvoj (EBRD)	726.000	726.000	16,5
Fond za razvoj preduzeća (ENEF)	726.000	726.000	16,5
	4.400.000	4.400.000	100

Zarada po akciji

Za potrebe izračunavanja zarade po akciji, zarade se računaju kao dobit tekućeg razdoblja namijenjena redovnim akcionarima Društva. Broj redovnih akcija je ponderisani prosječni broj redovnih akcija u opticaju tokom godine. Ponderisani prosječni broj redovnih akcija korišten prilikom izračunavanja osnovne zarade po akciji bio je 4.400.000 (2022.: 4.400.000). Obzirom da nema uticaja opcija, konvertibilnih obveznica ili sličnih uticaja, ponderisani prosječni broj redovnih akcija korišten za izračun smanjene zarade po akciji bio je isti kao i onaj korišten prilikom izračuna osnovne zarade po akciji, odnosno 4.400.000 akcija (2022.: 4.400.000 akcija).

	31.decembar 2023.	31.decembar 2022.
Dobitak perioda namijenjena redovnim akcionarima Društva	279.355	(117.026)
Zarada po akciji		
Ponderisani prosječni broj redovnih akcija	4.400.000	4.400.000
Osnovna i razrijeđena zarada po akciji (u KM)	0,635	(0,027)

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra 2023.

20. TRANSAKCIJE SA POVEZANIM PRAVNIM LICIMA

U normalnim uslovima poslovanja, Društvo ostvaruje transakcije sa povezanim licima. Stanja na kraju perioda, koja proizilaze iz transakcija sa povezanim licima, uključena u ovim finansijskim izvještajima su sljedeća:

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
BILANS USPJEHA		
Prihodi od prodaje učinaka		
- Evropski dobrovoljni penzijski fond	809.334	616.891
	<u>809.334</u>	<u>616.891</u>
Rashodi		
Troškovi ličnih primanja ključnog rukovodećeg osoblja društva	202.280	188.008
	<u>202.280</u>	<u>188.008</u>
	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
BILANS STANJA		
a) Potraživanja za ulaznu proviziju i naknadu za upravljanje		
- Evropski dobrovoljni penzijski fond	74.466	58.786
	<u>74.466</u>	<u>58.786</u>
<i>Ukupna potraživanja</i>	<u>74.466</u>	<u>58.786</u>

21. SUDSKI SPOROVI

Na dan 31. decembra 2023. godine Društvo nije imalo sudskih sporova u kojima je tužena strana, niti je vodilo sudske sporove protiv svojih dužnika

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI

Cilj upravljanja kapitalom je da Društvo zadrži sposobnost da nastavi sa svojim poslovanjem u neograničenom periodu u predvidljivoj budućnosti, kako bi očuvalo optimalnu strukturu kapitala sa ciljem da smanji troškove kapitala. a vlasnicima obezbijedi prinos na kapital. Obzirom da Društvo nema obaveza po osnovu kredita, struktura kapitala Društva sastoji se od gotovine i gotovinskih ekvivalenata i kapitala koji se pripisuje vlasnicima, a koji uključuje akcijski kapital.

Lica koja kontrolišu finansije na nivou Društva ispituju strukturu kapitala na godišnjem nivou. Pokazatelji zaduženosti Društva sa stanjem na kraju godine bili su sljedeći:

	<u>31. decembar 2023.</u>	<u>31. decembar 2022.</u>
Zaduženost (a)		
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	(263.766)	(87.384)
Neto zaduženost	(263.766)	(87.384)
Kapital (b)	2.780.500	2.501.115
<i>Racio ukupnog dugovanja prema kapitalu</i>	<u>nije primjenjivo</u>	<u>nije primjenjivo</u>

(a) Zaduzenost se odnosi na dugoročne i kratkoročne finansijske obaveze (kredite), kojih Društvo nema na dan 31. decembra 2023. godine

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra 2023.

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

(b) Kapital uključuje akcijski kapital, nerealizovane dobitke po osnovu finansijskih sredstava raspoloživih za prodaju i akumulirani gubitak.

Detalji značajnih računovodstvenih politika, kao i kriterijumi i osnove za priznavanje prihoda i rashoda za sve vrste finansijskih sredstava i obaveza objelodanjeni su u napomeni 3 ovih finansijskih izvještaja.

Kategorije finansijskih instrumenata

Kategorije finansijskih instrumenata su prikazane u narednoj tabeli:

	31. decembar 2023.	31. decembar 2022.
Finansijska imovina		
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz ostalu sveobuhvatnu dobit	1.108.200	1.108.200
Finansijska imovina po fer vrijednosti kroz bilans uspjeha	934.466	864.150
Depoziti	370.000	350.000
Potraživanja	81.424	61.882
Gotovina i gotovinski ekvivalenti	263.766	87.384
Ukupno finansijska imovina	2.757.856	2.471.616
Finansijske obaveze	54.850	9.659

Ciljevi upravljanja finansijskim rizicima

U svom redovnom poslovanju, Društvo je, u različitom obimu, izloženo određenim finansijskim rizicima, i to: tržišnom riziku (koji obuhvata rizik od promjene kursa stranih valuta, rizik od promjene kamatnih stopa i rizik od promjene cijena), riziku likvidnosti i kreditnom riziku.

Upravljanje rizicima u Društvu je usmjereno na minimiziranje potencijalnih negativnih uticaja na finansijsko stanje i poslovanje Društva u situaciji nepredvidivosti finansijskih tržišta. Upravljanje rizicima definisano je računovodstvenim politikama Društva. Društvo ne stupa u transakcije sa izvedenim finansijskim instrumentima, kao što su svopovi kamatnih stopa ili forvardi.

Tržišni rizik

(a) Rizik od promjene kursa stranih valuta

Društvo nije značajno izloženo riziku od promjene kursa stranih valuta prilikom poslovanja u zemlji i inostranstvu, jer obavlja svoje poslovne transakcije u lokalnoj valuti (KM) koja je fiksno vezana za EUR.

(b) Rizik od promjene kamatnih stopa

Društvo je izloženo rizicima koji, kroz efekte promjene visine tržišnih kamatnih stopa, djeluju na njegov finansijski položaj i tokove gotovine.

Obzirom da Društvo ima kamatonosnu imovinu, prihodi Društva su u određenoj mjeri zavisni od promjene tržišnih kamatnih stopa. Imovina Društva je investirana u dužničke hartije od vrijednosti (obveznice Republike Srpske) i depozite kod banaka.

Društvo vrši analizu izloženosti riziku od promjene kamatnih stopa na dinamičkoj osnovi uzimajući u obzir da se rokovi dospeljeća oročenih depozita podudaraju sa procjenom roka u kojem navedena sredstva neće biti korišćena za kupovinu hartija od vrijednosti, kao i alternativne izvore finansiranja i refinansiranja.

Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim penzijskim fondom a.d Banja Luka
Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra 2023.

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Tržišni rizik (nastavak)

(c) Rizik od promjene cijena kapitala

Društvo nije izloženo značajnom riziku promjena cijena svojih usluga, s obzirom da rukovodstvo Društva nema saznanja o eventualnim značajnim promjenama cijena usluga koje bi bile odobrene od strane regulatornog organa, Agencije za osiguranje Republike Srpske.

Rizik likvidnosti

Rizik likvidnosti predstavlja vjerovatnoću nemogućnosti brze prodaje finansijske imovine Društva po cijeni koja je približno jednaka fer vrijednosti te imovine.

Upravljanje likvidnošću je centralizovano na nivou Društva. Društvo svojom imovinom i obavezama upravlja na način koji mu obezbjeđuje da u svakom trenutku ispunjava sve svoje obaveze.

Društvo raspolaže dovoljnim iznosom visoko likvidnih sredstava (gotovina i gotovinski ekvivalenti) koji omogućava da svoje obaveze izmiruje u roku dospijeca. Društvo ne koristi finansijske derivate.

Ročnost dospijeca finansijske imovine i obaveza Društva na dan 31. decembra 2023. godine i 31. decembra 2022. godine je sljedeći:

Finansijska imovina 2023. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	263.766	81.424	-	934.466	1.279.656
Kamatonosno	-	370.000	-	1.108.200	1.478.200
Ukupno	263.766	451.424	-	2.042.666	2.757.856

Finansijska imovina 2022. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	87.384	61.882	-	864.150	1.013.416
Kamatonosno	-	350.000	-	1.108.200	1.458.200
Ukupno	87.384	411.882	-	1.972.350	2.471.616

Finansijske obaveze 2023. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	4.508	-	43.671	11.179	59.358
Ukupno	4.580	-	43.671	11.179	59.358

Finansijske obaveze 2022. godina	U Konvertibilnim markama				
	do 1 mjesec	1 - 3 mjeseca	3 - 12 mjeseci	1 - 20 godina	Ukupno
Bez kamata	7.531	-	9.659	-	17.190
Ukupno	7.531	-	9.659	-	17.190

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

22. FINANSIJSKI INSTRUMENTI (Nastavak)

Kreditni rizik

Kreditni rizik nastaje kod gotovine i gotovinskih ekvivalenata, potraživanja od pravnih lica i preuzetih obaveza, i odnosi se na rizik da druga strana neće ispuniti svoje ugovorne obaveze prema Društvu, što će rezultirati finansijskim gubitkom Društva.

Društvo nije značajnije izloženo kreditnom riziku, s obzirom da na dan 31. decembra 2023. godine potraživanja Društva iznose 81.424 .

Upravljanje obavezama prema dobavljačima

Obaveze prema dobavljačima na dan 31. decembra 2023. godine iskazane su u iznosu od 4.508 KM. Dobavljači ne zaračunavaju zateznu kamatu na dospelje obaveze, pri čemu Društvo dospelje obaveze prema dobavljačima, saglasno politici upravljanja finansijskim rizicima, izmiruje u ugovorenom roku.

Fer vrijednost finansijskih instrumenata

Rukovodstvo Društva smatra da knjigovodstvena vrijednost finansijskih sredstava i finansijskih obaveza priznatih u priloženim finansijskim izvještajima aproksimira njihovoj fer vrijednost.

23. DOGAĐAJI NAKON BILANSA

Nije bilo drugih događaja nakon dana bilansa koji bi zahtjevali dodatna objelodanjivanja ili eventualne korekcije, kako se to zahtjeva prema IAS 10 "Događaji poslije izvještajnog perioda".

24. PORESKI RIZICI

Republika Srpska i Bosna i Hercegovina trenutno imaju više zakona koji regulišu razne poreze uvedene od strane nadležnih organa. Porezi koji se plaćaju uključuju porez na dodatu vrijednost, porez na dobitak i poreze na plate (socijalne poreze), zajedno sa drugim porezima. Pored toga, zakoni kojima se regulišu ovi porezi nisu bili primjenjivani duže vrijeme za razliku od razvijenijih tržišnih privreda, dok su propisi kojim se vrši implementacija ovih zakona često nejasni ili ne postoje. Shodno tome, u pogledu pitanja vezanih za poreske zakone ograničen je broj slučajeva koji se mogu koristiti kao primjer.

Često postoje razlike u mišljenju među državnim ministarstvima i organizacijama vezano za pravnu interpretaciju zakonskih odredbi što može dovesti do neizvjesnosti i sukoba interesa. Poreske prijave, zajedno sa drugim oblastima zakonskog regulisanja (na primjer, pitanja carina i devizne kontrole) su predmet pregleda i kontrole od više ovlašćenih organa kojima je zakonom omogućeno propisivanje jako strogih kazni i zateznih kamata.

Tumačenje poreskih zakona od strane poreskih vlasti u odnosu na transakcije i aktivnosti Društva mogu se razlikovati od tumačenja rukovodstva. Kao rezultat iznijetog, transakcije mogu biti osporene od strane poreskih vlasti i Društvu može biti određen dodatni iznos poreza, kazni i kamata. U skladu sa Zakonom o poreskom postupku Republike Srpske, period zastarjelosti poreske obaveze je deset godina, pri čemu pravo na utvrđivanje i naplatu doprinosa za penzijsko i invalidsko osiguranje ne zastarijeva. To znači da poreske vlasti imaju prava da odrede plaćanje neizmirenih obaveza u roku od deset godina od trenutka kada je obaveza nastala. Ove činjenice utiču da poreski rizik u Republici Srpskoj i Bosni i Hercegovini bude značajniji od onog u zemljama sa razvijenijim poreskim sistemom.

**Društvo za upravljanje Evropskim dobrovoljnim
penzijskim fondom a.d Banja Luka**
**Napomene uz finansijske izvještaje za period koji je završio 31. decembra
2023.**

25. DEVIZNI KURSEVI

Srednji kursevi za devize, utvrđeni na međubankarskom tržištu deviza, primijenjeni za preračun deviznih pozicija u izvještaju o finansijskom položaju u KM, za pojedine glavne valute su bili sljedeći:

	31. decembar 2023	31. decembar 2022.
EUR	1,9558	1,9558
Američki dolar (USD)	1,769982	1,833705